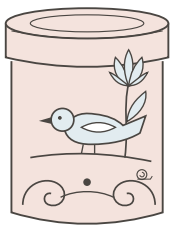
WARIES MISDAADREEKS · Nº 023

Bitter Water *in* Súdwest-Fryslân

Het dagboek van een Hindelooper schilderes



UITGEVERIJ WARIES

Woord vooraf

Een schrift met een rode kaft

Het schrift dat u gaat lezen, lag op de keukentafel van een kapiteinshuis in Hindeloopen toen de politie daar op donderdag 3 september 2026 het huis verzegelde. Het is van Sjoukje Algra, tweeënzestig jaar, schilderes in de Hindelooper traditie. Zij begon het op 25 juli en schreef er de laatste regels in op de avond van 2 september. De volgende ochtend werd zij bewusteloos gevonden. Ze overleed die dag in het ziekenhuis.

Sjoukje Algra werd vergiftigd. Dat staat vast. Wie dat deed, staat niet vast. Het onderzoek van de recherche heeft bij het ter perse gaan van dit boek niet tot een aanhouding geleid.

Haar broer en erfgenaam, Wiebren Algra, heeft het schrift na teruggave door de politie aan ons ter beschikking gesteld, met de brief die de recherche hem schreef. Hij wil, zegt hij, dat iedereen het leest. Wij hebben geaarzeld. Een dagboek is het meest persoonlijke wat iemand achterlaat. Maar wie het leest, ziet al snel dat Sjoukje Algra schreef zoals ze schilderde: nauwkeurig, met oog voor kleur, met een slakje in de krul. En zonder het te weten schreef zij op wat er met haar gebeurde.

Over deze uitgave. De tekst is volledig overgenomen; alleen twee bladzijden met boodschappenlijstjes zijn weggelaten. Spelling en interpunctie zijn licht verbeterd. De datum- en tijdaanduidingen staan zoals Sjoukje ze schreef. Vanaf 7 augustus hield zij op advies van haar huisarts bovenaan elke dag bij hoe zij zich voelde (een cijfer van 1 tot 10) en wat zij dronk; die regel is in blauw weergegeven.

De schetsen in het schrift zijn zo getrouw mogelijk nagetekend: richting, verhoudingen, kleuraanduidingen en aantekeningen zijn overgenomen zoals ze op het papier staan. Losse stukken die in het schrift waren geplakt of gestoken (kaarten, een visitekaartje, een e-mail, een ontslagbrief) zijn op de plaats gereproduceerd waar ze werden gevonden. Waar wij iets toelichten, staat dat in een smalle grijze noot. Wij hebben niets toegevoegd wat niet in het schrift stond.

Aan de lezer

Wat zij niet zag

Sjoukje Algra kon de oplossing niet vinden. Ze was ziek, ze vertrouwde de mensen om haar heen, en ze keek naar de verkeerde dingen. U hebt een voordeel: u weet dat het gif bestaat, en u kunt terugbladeren.

In dit boek staat alles wat u nodig hebt om te achterhalen wie haar thee vergiftigde, hoe, wanneer en waarom. Er is één antwoord dat alle feiten verklaart. Mensen in het dagboek vergissen zich, verzwijgen dingen of liegen; Sjoukje zelf trekt soms verkeerde conclusies uit wat ze ziet. Haar waarnemingen zijn betrouwbaarder dan haar oordelen.

De zes vragen

1. Waarmee werd Sjoukje vergiftigd, en wanneer kreeg zij de eerste dosis binnen?

2. Hoe kwam het gif in haar thee?

3. Waar gebeurde dat, en wie hadden op dat moment de gelegenheid?

4. Wie vergiftigde haar?

5. Waarom?

6. Waarom kunnen haar broer Wiebren Algra en haar leerling Renske Bosma het níet geweest zijn?

Speelduur. Reken op twee tot vier uur: anderhalf tot twee uur lezen, de rest puzzelen. U kunt het alleen spelen of met z'n tweeën, elk met een potlood.

Hulpmiddelen achterin. Werkbladen om de dagen, de thee en de mensen op een rij te zetten; een antwoordformulier; hints in drie niveaus, op hun kop gedrukt zodat u niet per ongeluk te veel leest; en

Inhoud

Inhoud

Voorwerk

Woord vooraf 3
Aan de lezer: de zes vragen 5
Mensen in het dagboek 9
Het decor 10

Voor de Sneekweek

Zaterdag 25 juli 12
Zondag 26 juli 14
Maandag 27 juli 15
Dinsdag 28 juli 17
Woensdag 29 juli 18
Donderdag 30 juli 19

De Sneekweek

Vrijdag 31 juli 22
Zaterdag 1 augustus 25
Zondag 2 augustus 27
Maandag 3 augustus 29
Dinsdag 4 augustus 30
Woensdag 5 augustus 32
Donderdag 6 augustus 32

Thuis in Hindeloopen

Vrijdag 7 augustus 35
Zaterdag 8 augustus 36
Zondag 9 augustus 37
Maandag 10 augustus 37
Dinsdag 11 augustus 39
Woensdag 12 augustus 40
Donderdag 13 augustus 41
Vrijdag 14 augustus 42
Zaterdag 15 augustus 42

Mensen in het dagboek

Wie is wie

Sjoukje Algra *62, schilderes in Hindeloopen*

Schildert al veertig jaar nieuwe kasten, kistjes en bussen in de Hindelooper traditie. Weduwe van Jelle (overleden 2019). Woont en werkt in het kapiteinshuis van haar familie, met een geschilderde pronkkamer uit de achttiende eeuw. De schrijfster van het dagboek.

Wiebren Algra *58, haar broer, belastingadviseur in Sneek*

Mede-eigenaar van het kapiteinshuis. Wil het verkopen. Slikt medicijnen voor zijn hart.

Renske Bosma *36, haar leerling en assistente, Bolsward*

Werkt sinds 2019 bij Sjoukje. Wil compagnon worden. Gaat begin augustus naar een schildercursus in Noorwegen.

Okke Hettinga *51, meubelmaker en restaurateur, IJlst*

Bouwt sinds 1996 alle kasten en kistjes die Sjoukje beschildert, en zet het imitatiemarmer. Maakt decors voor een toneelgroep.

Doede Kuperus *71, haar buurman in Hindeloopen*

Oud-apothekersassistent. Heeft een tuin vol kruiden en vingerhoedskruid, en Sjoukjes huissleutel.

Tjalling Reitsma *64, eigenaar van een zeilschool in Sneek*

Sjoukjes eerste liefde, haar beste vriend sinds Jelles dood. Zeilt op de Moaike.

Ilse van Coevorden *47, antiekhandelaar uit Amsterdam*

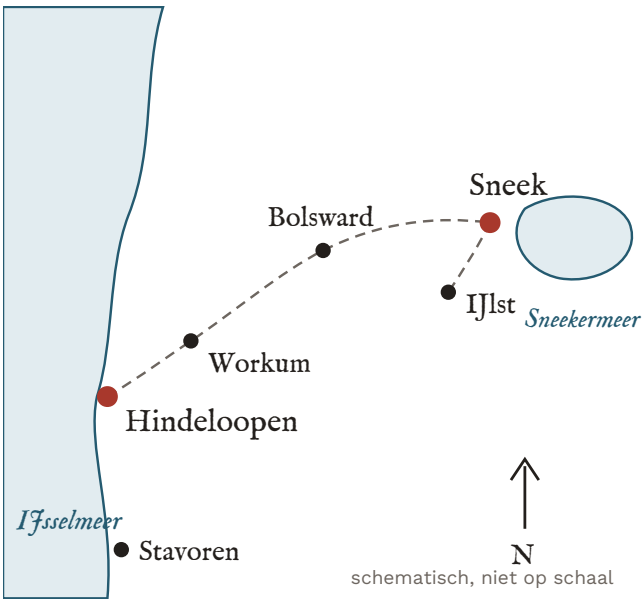
Heeft tijdens de Sneekweek een pop-upgalerie aan het Kleinzand. Treedt op voor een koper die het kapiteinshuis wil hebben.

Verder

Baukje Zijlstra	oude vriendin in Sneek; past soms op de kraam
mevrouw Hiltsje Wester	84, Workum; bestelde in 1998 een bruidskistje
dokter Anne Wiersma	Sjoukjes huisarts in Workum
M. Postma	rechercheur, Districtsrecherche Westergo
Lieuwe Faber	bezorger van deze uitgave

Het decor

Súdwest-Fryslân, zomer 2026



Sjoukje Algra woont in Hindeloopen, aan het IJsselmeer. Naar Sneek is het met de auto ongeveer een half uur, via Workum en Bolsward. IJlst, waar Okke Hettinga zijn werkplaats heeft, ligt een paar kilometer onder Sneek. In Sneek staat de Waterpoort uit 1613, aan de Kolk; daar begint elk jaar de Sneekweek met de vlootschouw. Tijdens de Sneekweek wordt er gezeild op het Sneekermeer, ten oosten van de stad.

Hindeloopen, Workum, Bolsward, IJlst en Sneek liggen allemaal in de gemeente Súdwest-Fryslân, net als Stavoren, aan de zuidpunt van de kust.

Eerste deel

Voor de Sneekweek

25 tot en met 30 juli



"Dit is het schrift voor de zomer."

Zaterdag 25 juli avond, keukentafel

Boekje, je bent nieuw en je ruikt naar de winkel in Bolsward, maar ik ga je toch volschrijven. Het oude schrift is vol tot aan de kaft, met de lijstjes van de winter erin en de schetsen van de kast voor mevrouw Siderius. Dit is het schrift voor de zomer. Ik heb Jelle beloofd dat ik zou blijven schrijven, ook toen hij het niet meer kon lezen, en ik houd me aan beloftes, ook aan dode mannen. Vooral aan dode mannen.

Vanmiddag kwamen de kaarten van de drukker. Vijfhonderd stuks, voor de kraam op de Sneekweek. Renske heeft in juni, op zondag 14 juni om precies te zijn want ze zette de datum erbij, in de tuin een foto gemaakt van mijn theebus, de rode met de blauwe vogel. Een mooie foto, het licht van half vijf, de bus op het tuintafeltje. En wat doet die drukker? Hij spiegelt hem. Mijn vogel kijkt op de kaart naar rechts in plaats van naar links. Op de bus kijkt hij naar links, en als ik de bus op de kraam zet zoals ik dat altijd doe, kijkt hij naar de Waterpoort. Zo heb ik hem ooit bedacht: een vogel die naar de stad kijkt. Nu kijkt hij de verkeerde kant op, de stad uit.

Ik heb gebeld. De jongen aan de telefoon zei: "Mevrouw, niemand ziet dat." Daar heeft hij gelijk in, dat is het ergste. Opnieuw drukken kost honderdtachtig euro en een week. Dan gaan ze zo. Wie kijkt er nou naar de kant van een vogel.



Sjoukje Algra
Hindelooper schilderwerk

SNEEKWEEK 2026
kraam bij de Waterpoort
31 juli t/m 6 augustus

kasten · kistjes · bussen

Kolkmelange
mijn eigen theemengsel

4 delen zwarte thee
1 deel anijszaad, gekneusd
1 deel sinaasappelschil
een handje korenbloem

5 minuten trekken,
een lepel honing erbij.

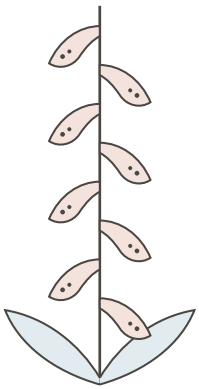
foto: R. Bosma

de kaart, voor en achter. Foto Renske. Gespiegeld, de sufferds.

> **Noot van de bezorger.** De kaart zat los in het schrift, tussen de bladzijden van 25 en 27 juli. Afmeting 10,5 bij 14,8 cm.

Op de achterkant staat het recept van mijn Kolkmelange. Dat wilde ik al jaren: mensen vragen er elk jaar naar, op de kraam staat altijd de waterkoker en de bus en wie blijft staan krijgt een kopje. Zwarte thee, anijs, sinaasappelschil en een handje korenbloem, voor het blauw. Dat blauw is onzin voor de smaak, maar ik ben schilderes, ik wil ook dat thee er goed uitziet.

Doede stond over de schutting toen ik de doos openmaakte. Zijn vingerhoedskruid is uitgebloeid, de lange stengels hangen over mijn kant met lege bellen. Hij zei, zoals elk jaar: "Niet aankomen, Sjoukje, giftig, elk blaadje, *Digitalis purpurea*." Elk jaar zegt hij het en elk jaar zeg ik: Doede, ik ben tweeënzestig, ik eet geen bloemen. Hij heeft veertig jaar bij de apotheek in Bolsward gestaan en weet van elke plant waar je dood aan gaat. Het is een lieve man. Hij heeft mijn sleutel, voor de planten en voor als ik val, zoals hij dat noemt. Ik ben nog nooit gevallen.



vingerhoedskruid
bij Doede over de schutting

"giftig, Sjoukje,
elk blaadje"

bellen: roze-paars,
binnenin spikkels

over de schutting, 25-7

Zondag 26 juli avond

Zondag. Klokken van de kerk, meeuwen, en de eerste toeristen die met hun fietsen over de bruggetjes klepperen en voor mijn raam blijven staan om naar binnen te kijken. Ik laat de gordijnen van de pronkkamer open. Wie wil kijken, mag kijken. Overgrootvader Algra heeft er tenslotte niet voor niets een jaar aan laten schilderen, in 1781, met het geld van drie reizen naar de Oostzee.

Ik heb vanochtend weer eens alles bekeken, met mijn koffie, op de bank onder het raam. De kamer is rondom beschilderd, de wanden, de bedstee, de kasten in de wand, zelfs de binnenkant van de luiken.